

braslavské náměstí

zapojení žáků druhého stupně ZŠ V. Vančury

Zadavatel:

Městská část Praha-Zbraslav
Zbraslavské náměstí 464
156 00 Praha-Zbraslav

Zpracovatel:

dialog architekti

Zpracovali (v abecedním pořadí):

Ing. arch. Kristýna Stará, Ph.D.
Mgr. Martin Veselý, Ph.D.

Praha, duben 2022

Účel setkání

Dne 19. dubna 2022 proběhly workshopy se zapojením jedné třídy šestého, sedmého a osmého ročníku.

Cílem zapojení žáků bylo:

- (1) zjistit, jak žáci vnímají a využívají náměstí a jeho blízké okolí
- (2) jakým způsobem žáci tráví volný čas, primárně v docházkové vzdálenosti od školy
- (3) stručně seznámit žáky s hlavními principy revitalizace náměstí a získat zpětnou vazbu potřebnou k upřesnění návrhu
- (4) získat podněty pro revitalizaci předprostoru školy

Zpracované výstupy slouží jako podklad pro zpracovatelský tým revitalizace Zbraslavského náměstí k revizi a doplnění architektonicko-urbanistické studie.

◀ Schéma hodnot redukovanych na možnost nákupu převážně občerstvení a jeho konzumace u pomníku (ovlivněno odpolední přestávkou ve škole) či dostupnost do širšího okolí

01

Zhodnocení současného stavu náměstí a jeho blízkého okolí

Jakým způsobem a k jakým aktivitám je náměstí využíváno? Jaké jsou jeho hodnoty a problémy?

Náměstí je z pohledu dětí rušným tranzitním místem, není přívětivé ani pro místní ani pro návštěvníky, pár stromů a laviček ve zbytkových plochách určených dopravními koridory se siluetou chátrajícího pivovaru v pozadí a parkovištěm příliš nelákají k pobývání. Proto tudy žáci obvykle jen procházejí nebo čekají na autobus na zastávkách MHD. Příležitostně, většinou během hodiny volna před odpolední výukou tedy po krátký čas), využívají některou ze služeb po obvodu náměstí, nejčastěji cukrárny a večerku. Za jediné místo docela příjemné k posezení (kde se občas zdrží déle, než je nutné při čekání na autobus) považují lavičky kolem památníku obětem I. světové války.

Především se děti na náměstí necítí bezpečně jako chodci. Poukazují na velký provoz a nepřehlednou dopravní situaci, zejména pak na přechodech pro chodce v prodloužení ulice Bartoňova a U Národní galerie. Rychle jedoucí, stejně jako odbočující řidiče vnímají jako hrozbu pro chodce a poukazují na to, že zde často dochází k rizikovým dopravním situacím. Nebezpečné je také časté přebíhání od parkoviště k zastávce MHD na protější straně vozovky, v místě, kde přechod chybí. Nermalou část náměstí zabírá parkoviště a lidé se proplétají mezi zaparkovanými automobily.

Jaká důležitá spojení procházejí náměstím? Kde v blízkém okolí ještě žáci mohou trávit svůj volný čas?

Příliš přátelské není ani blízké okolí náměstí. Žitavského ulice, rušná, špinavá, s úzkými chodníky není příjemným místem z pohledu chodce. K oblíbené městské zahradě, kde žáci rádi tráví volný čas po vyučování, chybí přechod od Sokolovny, takže (nejen) děti zde přebíhají. Podobně stísněným, k chodci nepřívětivým dojmem působí i ulice U Národní galerie a obzvláště Bartoňova, kde je deficit chodníků největší. Nejpřátelštější z ulic ústících do náměstí je i přes svůj rušný provoz ulice Elišky Přemyslovny, včetně bezpečného světelného přechodu u školy.

Blízké okolí školy ani náměstí nenabízí s výjimkou městské zahrady žádné veřejné prostory pro příjemné a zábavné trávení volného času starších dětí. Náměstí příliš atraktivní není, areál zámku je z velké části nepřístupný a nic zajímavého se v něm neděje či žáci ani netuší, že je přístupný. Sportoviště Sokola lze využívat pouze organizovaně, v rámci tělocviku a kroužků. Děti tak ve volném čase využívají vzdálenější rekreačně-sportovní plochy na horní Zbraslavi, případně (ale frekvencí spíše výjimečně) tráví volný čas procházkou na Havlíně, v Belvederu podél řeky, na vltavském mole (pokud je otevřené) nebo cyklostezce na opačném břehu Vltavy.

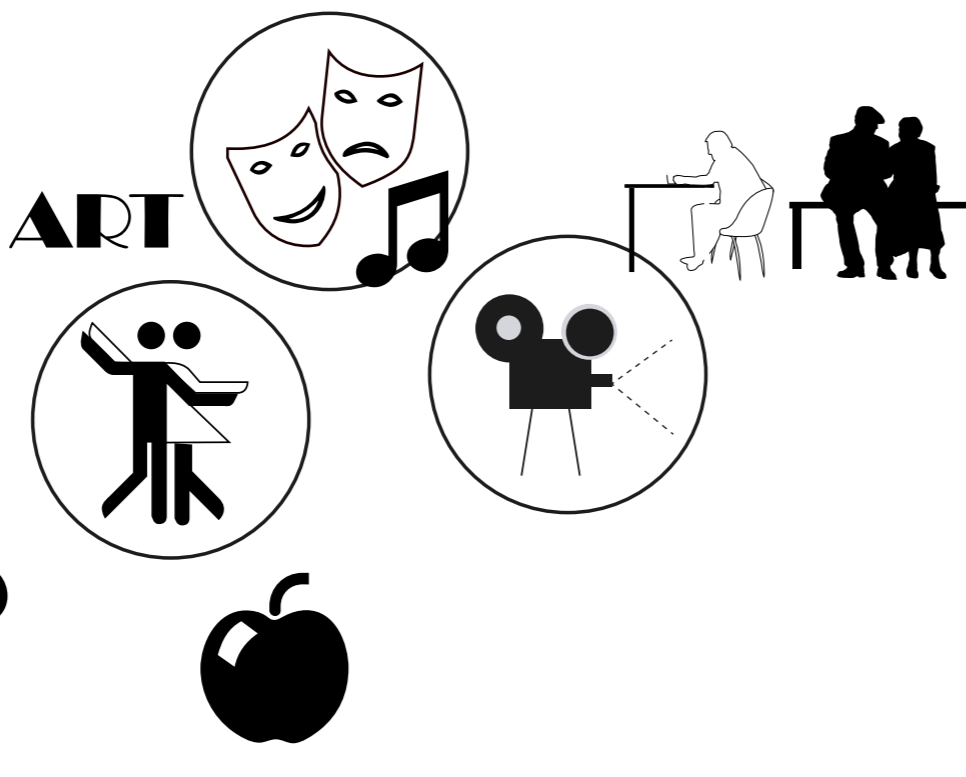
Schéma využití
(velikost piktogramu
odpovídá
návštěvnosti míst)
a hlavních pěších
spojení

Schéma problémů
s přímým umístěním

- nevyužitý potenciál
- nedostatek stromů
- chybějící chodníky
- nepřehledný přechod
- chybějící přechod
- nekoncepční parkování
- zvýšený provoz, nepřehledná dopravní situace

i

Potenciál místa a zpětná vazba k návrhu

Charakter a příležitostné využití náměstí

Z pohledu žáků bude jednoznačným přínosem revitalizace náměstí bezpečnější dopravní řešení, vytvoření větší ucelené plochy bez motorové dopravy, kde se mohou odehrávat akce, a rozšíření možností k posezení a odpočinku. Náměstí prospějí nové vkusné zastávky s odpovídajícím počtem míst k sezení pro cestující čekající na autobus stejně jako kultivovanější řešení parkování. Trhy pro většinu žáků příliš atraktivní nejsou, ale na náměstí by mohlo být pódium využitelné pro hudební akce, divadlo, letní kino, školní vystoupení či výstavu ZŠ, ZUŠ nebo taneční odpoledne/večery. V zimě by podle většiny žáků mohlo být na náměstí veřejné kluziště.

V neposlední řadě by žáci považovali za přínos, pokud by se podařilo příjemně propojit náměstí s areály pivovaru a zámku – například přes pivovar propojit náměstí přímo se zámeckým areálem.

Odpočinková zóna a občerstvení

Žáci oceňují, že přibude stromů a možnost posezení ve stínu či polostínu. V odpočinkové zóně u informačního centra by přivítali rozmanité možnosti posezení, různé druhy lavic a laviček se stoly, stolky se židlemi, ale třeba i závěsné houpací sítě a lehátka. Odpočinkový prostor na náměstí by mohly oživit nějaké venkovní hry pro starší děti a dospělé – závěsné kuželky, venkovní šachy, stolní tenis apod.

Většina žáků si naopak myslí, že se z odpočinkové zóny na náměstí nemá stát dětské hřiště, a není zde proto vhodné situovat herní prvky pro malé děti. Přestože uznávají, že by to možná maminky s dětmi, které navštíví cukrárnu ocenily. Nicméně v tomto případě by situaci řešily spíše neformální hrou, dát prostor fantazii, případně volnými prvky, které nebudou na první pohled skluzavkou nebo pískovištěm.

Většina žáků si myslí, že by bylo vhodné umístit zde pítko. Přínosem by byla možnost koupě občerstvení v objektu infocentra, s tím, že by přivítali spíše koncept bistra s rozmanitější nabídkou jídel a nápojů než pouze cukrárnu. Vhod přijdou i pěkné, čisté toalety. A nakonec neopomněly, že by infocentrum mělo mít možnost prezentovat nějaké informace i navenek, pro případ, že je zavřené (minimálně orientační mapu a kulturní dění).

Vodní prvek

Ambivalentní jsou názory žáků na fontánu. Je příjemné a zábavné sedět po obvodu fontány, povídat si a pozorovat tryskající vodu. V horku poskytuje fontána příjemné osvěžení. Bojí se ale, že neukáznění návštěvníci budou fontánu znečišťovat a poškozovat, takže brzy nebude hezkým objektem lákajícím k pobývání. Vychází ze

zkušenosti z Belvederu a proto by preferovali prvek, který nebude hlubokou nádobou. Ojedinele zazněl názor, zda by v tomto místě nemělo být místo fontány umělecké dílo (socha, sousouší) méně náročné na údržbu.

Povrchy

Dlažba je z pohledu žáků povrch vhodný pro Zbraslavské náměstí, jen upozorňují, že se po ní špatně jezdí na kole a koloběžce. Pokud by však plocha náměstí (či její část) jízdu na bruslích, kole, koloběžce umožňovala, nedokázali odpovědět na dotaz, zdali by to využívali. Následně tak byla diskutována otázka, zda by měla být část povrchu náměstí méně „hrbolatá“, určená k tomu, aby po ní kola a koloběžky alespoň prostorem projížděly. Širší shoda v jedné skupině panovala nad podnětem úzké nenápadné stezky (nikoli cyklopruhu), co by vedla kolem dokola náměstí a z něj (1) do ulice U Národní galerie - přes autobusové zastávky do Žitavského ulice (odtud na most a napojit se na cyklotrasu se stánky), (2) do ulice Elišky Přemyslovny až ke škole a potom (3) směr Radotín - Bartoňova ulice.

Nápady žáků na využití terčů v dlažbě jsou rozmanité – od konzervativějších nápadů jako připomenutí významných osobností a míst Zbraslavi coby orientačního systému, přes naučnou stezku nebo více hravou „stezku“ pro děti, po odvážnější nápady jako jsou vodní trysky v místech, kudy procházejí dlažbou symbolické řeky Vltava a Berounka (či i jinde), nebo osvětlení některých míst na náměstí (noční zviditelnění říčního soutoku, osvětlení pomníku či jiných památek, objektů, osvětlení v místě pro vánoční stromek či májku).

03

Předškolí, U Lékárny – současný stav a potřeby

Zhodnocení stávajícího stavu

Předprostor školy nepůsobí přívětivým dojmem. Hauptova ulice nenabízí nic než vozovku, parkující automobily snižující přehlednost prostoru a úzký chodník k bočnímu vstupu do školy, kde se sotva vyhnou dva lidé. Úzký stísněný a stinný prostor je ale i před hlavním vstupem, kde se ráno tlačí děti před otevřením školy a posedávají na nevzhledném zábradlí. Možností posezení před školou je nedostatek. Dřevěná dvoustupňová lavička, posezení kolem stromu a venkovní „šatny“ nestačí. Mlatový povrch je po dešti blátivý, lepí se na boty. Travnatý obdélník u školní budovy je pro pobývání nevyužitelný, protože je zanedbaný a nacházejí se na něm psí výkaly. „Šatny“ jsou originální připomínkou někdejších shořelých šaten, ale chybí zde vysvětlení, o jaký objekt se jedná, a míst k posezení nabízejí jen omezené množství. S výjimkou ranního závozu dětí do školy je provoz v ulici poměrně malý, takže děti nejen volně přecházejí od školy k jídelně, ale i jinak se pohybují po vozovce. Ranní provoz komplikuje nedostatek míst pro krátkodobé zastavení a vysazení dětí, i řidiči, kteří zajíždějí do ulice U Lékárny v protisměru z ulice Elišky Přemyslovny, aby nemuseli objíždět celý blok.

Potenciál místa

Žáci by kromě jiného povrchu, zákazu venčení psů na travnaté ploše či vysvětlení k „šatnám“ přivítali, aby ulice U Lékárny a Hauptova fungovaly jako sdílené, s možností volného a bezpečného pohybu chodců v celém prostoru ulice, s rozšířenými prostory k pohybu, pobývání, posezení i neformální hře. S ohledem na stinnější předprostor by odstranili zástěnu - pozůstatek stánoviště tříděného odpadu.

Kromě rozmanitého mobiliáře k posezení (včetně stolu a přístřešku se závětrím), odpočinku a povídání si s kamarády by předprostor školy mohla oživit například stěna vhodná pro kreslení křídami nebo venkovní nástěnka prezentující akce školy a projekty žáků. Zapomenout by se nemělo ani na čekající rodiče u školky či školkové děti.

Za důležité považují žáci nalezení prostoru pro krátkodobé zastavení rodičů, kteří vozí děti do školy autem (K+R), ideálně v ulici Elišky Přemyslovny.

Otevřela se otázka i venkovních toalet (s ohledem na povinnost trávení volné odpolední hodiny venku), doplnění zeleně (avšak s upozorněním, že prostor před školou je dosti stinný) či úschovny na (elektro)kola/koloběžky, která je aktuálním tématem i školního parlamentu (požadavek na spíše kryté stání a uzamykatelnost).

13

12

